

Afrapportering fra arbejdsgruppen om den statslige støttestruktur og tilskuds- administration på det frivillige sociale område

Indhold

1. Indledning.....	3
2. Arbejdsgruppens anbefalinger	4
Tema 1. Mere enkle regler og rammer for driftstilsud	5
Tema 2. Mere enkle regler og rammer for ansøgningspuljer	8
Tema 3. Mere langsigtet støttestruktur	11
Tema 4. Styrket kommunikation og dialog	14
Tema 5. Støttestruktur og tilskudsadministration på tværs af staten	17
3. Opfølgning på arbejdsgruppens anbefalinger	18
Bilag 1. Kommissorium.....	19
Bilag 2. Oversigt over bilag	21

1. Indledning

Frivillige organisationer og foreninger oplever, at den statslige støttestruktur på det frivillige sociale område er blevet mere kompleks over de sidste årtier, og mange organisationer og foreninger giver udtryk for, at de bruger uforholdsmæssigt mange ressourcer på at søge statslige midler og leve op til de krav, der følger med støtten.

Regeringen mener derfor, at der er behov for at se på, hvordan de gældende rammer og regler for støttestrukturen og tilskudsadministrationen på det frivillige sociale område i højere grad kan tilpasses for at sikre, at flest mulige ressourcer kan kanaliseres til de frivillige indsatser.

Derfor har børne- og socialministeren i maj 2018 som led i *Strategi for et stærkere civilsamfund* nedsat en arbejdsgruppe, der skal komme med konkrete anbefalinger til, hvordan støttestrukturen og tilskudsadministrationen på det frivillige sociale område samlet set kan forenkles og forbedres. Regeringen har endvidere lanceret arbejdet med *Sammenhængsreformen*, som bl.a. har til formål at afbureaukratisere og skabe bedre sammenhæng i den offentlige sektor. Det indgår i reformens arbejdsprogram, at regeringen vil understøtte civilsamfundets rammevilkår og skabe bedre mulighed for, at flere kan deltage i de frivillige fællesskaber, samt at styrke rammerne for samskabelse, herunder at frivillige, brugere og pårørende i højere grad kan inddrages og tage medansvar.

Arbejdsgruppens kommissorium og sammensætning

Arbejdsgruppen har på denne baggrund haft til opgave:

- 1) at beskrive den statslige støttestruktur på det frivillige sociale område, og
- 2) afdække hvilke hensyn og udfordringer der er forbundet med den gældende støttestruktur og tilskudsadministration på området.

Som led i afdækningen har Socialstyrelsen udarbejdet en spørgeskemaundersøgelse (bilag 3), hvor 194 frivillige sociale organisationer og foreninger har deltaget (svarende til ca. 25 procent af de organisationer og foreninger, der har ansøgt tilskud i 2017 og 2018). Organisationerne har udpeget de elementer og processer i tilskudsadministrationen, der af organisationerne opfattes som uhensigtsmæssige eller bureaukratiske.

Arbejdsgruppen har derudover også haft til opgave at se på modeller for, hvordan der kan følges op på driftstilskud fra satspuljen til organisationer på det sociale område med henblik på at sikre, at pengene bliver anvendt bedst muligt, jf. aftale om satspuljen på børne- og socialområdet for 2018-2021. Satspuljepartierne skal drøfte de mulige modeller for opfølgning på driftstilskud ved satspuljeforhandlingerne i efteråret 2018.

På baggrund af disse opgaver skal arbejdsgruppen komme med anbefalinger til, hvordan den statslige støttestruktur og tilskudsadministration samlet set kan forenkles og forbedres, så det bliver lettere at være frivillig og en frivillig social organisation og forening.

Arbejdsgruppen består af repræsentanter fra Børne- og Socialministeriet, Socialstyrelsen, Finansministeriet, KL og Frivilligrådet. Børne- og Socialministeriet har været formand og forestået sekretariatsbetjeningen af arbejdsgruppen sammen med Socialstyrelsen.

Arbejdsgruppens kommissorium er vedhæftet afrapporteringen som bilag 1.

Afrapporteringens datagrundlag

Arbejdsgruppens afrapportering bygger på en række analyser og data udarbejdet og behandlet af Socialstyrelsen, som er vedhæftet afrapporteringen som bilag.

En oversigt over data og analyser findes i afrapporteringens bilag 2.

Arbejdsgruppens anbefalinger og flere delanalyser har endvidere været i høring hos Røde Kors, Ældresagen, ISOBRO (indsamlingsorganisationernes brancheorganisation), Frivilligcentre & Selvhjælp Danmark (FriSe) og Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA).

Høringssvarene er vedhæftet afrapporteringen som bilag 6.

2. Arbejdsgruppens anbefalinger

Arbejdsgruppen har i drøftelserne af, hvordan der kan sikres en forbedret og forenklet statslig støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område, især haft fokus på, hvordan der kan sikres den rette balance mellem behovet for kontrol med de statslige tilskudsmidler og de kræfter, der anvendes til de frivillige indsatser. Det indebærer fx at sikre en passende grad af proportionalitet i tilskudsadministrationen med en rimelig sammenhæng mellem de krav, der stilles, og bevillingens størrelse. Arbejdsgruppen bemærker, at proportionalitet bør være centralt i det fremadrettede arbejde med at sikre en forenklet og forbedret støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område.

I forlængelse heraf har arbejdsgruppen også haft fokus på at identificere, hvor der i støttestrukturen og i rammerne for tilskudsadministration findes krav og regler, der kan reduceres eller fjernes helt.

Endelig har arbejdsgruppen, i det omfang det har været muligt, set på, hvordan støttestruktur og tilskudsadministration fungerer på andre ressortområder og i andre sektorer. Arbejdsgruppen bemærker dog, at det er hensigtsmæssigt at udbygge viden herom i det fremadrettede arbejde med at forbedre og forenkle støttestrukturen og tilskudsadministrationen både på det frivillige sociale område og ift. at udbrede erfaringerne på andre områder.

En gennemførelse af anbefalingerne vil i forskelligt omfang kræve, at der prioriteres ressourcer til at løfte opgaverne. Det fremgår ikke af arbejdsgruppens kommissorium eller har været drøftet i arbejdsgruppens arbejde, hvordan der tilvejebringes evt. finansiering af initiativerne. Dette vil skulle afklares nærmere i tilrettelæggelsen af det videre arbejde med implementering af anbefalingerne. Frivilligrådet bemærker, at eventuelle merudgifter ikke bør finansieres gennem midler, der i dag er afsat til projekter i eller drift af frivillige sociale organisationer.

En række af anbefalingerne vedrører ændring af opfølgingspraksis og kontrol med tilskud givet til frivillige sociale organisationer og foreninger, der bl.a. bygger på regler eller vejledninger, som Rigsrevisionen påser. Rigsrevisionen har bl.a. løbende haft fokus på, at der sikres effekt af satspuljemidler, der anvendes på socialområdet. Der tages således generelt forbehold for Rigsrevisionens bemærkninger til de ændringer i tilskudsforvaltningen, som anbefalingerne vil medføre, fx at det ved forenkling af den generelle opfølgning på tilskud samtidig sikres, at Børne- og Socialministeriet kan følge med i, om afsatte midler medfører en positiv effekt.

Arbejdsgruppen anbefaler følgende 15 forslag under 5 temaer til, hvordan den statslige støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område samlet set kan forenkles og forbedres, jf. boks 1 nedenfor.

Boks 1

Arbejdsgruppens anbefalinger til at forenkle og forbedre den statslige støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område

Tema 1. Mere enkle regler og rammer for driftstilskud

- 1) Tidligere udbetaling af driftstilskud og fast årshjul
- 2) Model til opfølgning på driftstilskud fra satspuljen med udgangspunkt i organisationernes årsrapport
- 3) Bedre balance mellem opfølgning på driftstilskud og frivillige indsatser

Tema 2. Mere enkle regler og rammer for ansøgningspuljer

- 4) Lettelse af regler om revision af projektilskud
- 5) Færre og tilpassede krav til budgetter
- 6) Måltrettet og enkel af rapportering fra projekter

Tema 3. Mere stabil og langsigtet støttestruktur

- 7) Udvikling af standarder og redskaber til at måle og evaluere indsatser
- 8) Bedre muligheder for forankring
- 9) Mere måltrettet Udviklingspulje
- 10) Mere stabil støtte til etablering og grundfinansiering af frivilligcentrene

Tema 4. Styrket kommunikation og dialog

- 11) Mere enkel og præcis kommunikation i tilskudsadministrationen
- 12) Løbende tilfældighedsundersøgelser af tilskudsadministrationen
- 13) Mere brugervenlig Tilskudsportal
- 14) Fortsat fokus på forudsigelighed i udmelding og udmøntning af ansøgningspuljer

Tema 5. Støttestruktur og tilskudsadministration på tværs af staten

- 15) Af dækning af regler og rammer på andre statslige puljeområder

Anbefalingerne og de fem temaer uddybes i det følgende.

Tema 1. Mere enkle regler og rammer for driftstilskud

Faste driftstilskud er, i modsætning til driftstilskud fra ansøgningspuljer, kendetegnet ved, at tilskuddet er opført direkte på finansloven med årlige bevillinger til navngivne organisationer og foreninger m.v. Driftstilskud er således kendetegnet ved, at størrelsen på det årlige tilskud, der skal udbetales til den konkrete tilskudsmodtager, fremgår direkte af finansloven. Finansieringen sker enten gennem satspuljen eller via andre midler på finansloven.

Driftstilskuddet dækker i modsætning til projektilskud en organisations almindelige udgifter til driften af organisationen, eksempelvis lønninger, husleje, sekretariatsbetjening mv.

Socialstyrelsen har i 2017 forenklet kravene til dokumentation i forbindelse med modtagelse af driftstilskud, således at dokumentationen primært opfyldes via organisationernes generelle årsbudgetter og årsregnskaber/årsrapporter, samt en afrapportering på udviklingsplanen. Således er det alene udarbejdelse af udviklingsplanen, som er et særskilt dokument, og der stilles ikke længere krav om særskilte budgetter og regnskaber, der alene omfatter det statslige tilskud, og der er ikke krav om afrapportering på udviklingsplan i en fast skabelon.

Arbejdsgruppen stiller i forlængelse heraf følgende anbefalinger til at sikre mere enkle regler og rammer for frivillige organisationer og foreninger, der modtager driftstilskud fra Børne- og Socialministeriet.

1. Tidligere udbetaling af driftstilskud og fast årshjul

Arbejdsgruppens afdækning har vist, at mange organisationer udtrykker et ønske om, at udbetaling af årlige, faste driftstilskud kan påbegyndes tidligere på året, og at de får et bedre overblik over det materiale, de skal indsende til Socialstyrelsen for at opfylde krav for tilskuddet, fx indsendelse af budget m.v.

I dag kan tidspunktet for udbetaling af driftstilskud strække sig fra januar til april, idet udbetaling af tilskud er afhængig af indsendelse af udbetalingsblanket og budget for året. Dette følger almindelig praksis for forvaltning af tilskud. Det kan betyde, at organisationernes og foreningernes likviditet presses, da en del af de faste driftsomkostninger vil have et jævnt afløb.

Boks 2

Fra spørgeskemaundersøgelsen...

"Det er meget problematisk at driftstilskuddet holdes tilbage indtil budget er indsendt. Dette skaber betydelige udfordringer for os som en mindre fond, der løbende har lønninger og husleje der skal falde til tiden."

Kilde: Socialstyrelsens spørgeskemaundersøgelse, bilag 3.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *udbetalingen af årligt tilbagevendende driftstilskud sker tidligere på året. Det kan fx ske ved at ændre udbetalingspraksis for faste driftstilskud, så påbegyndelsen af udbetalingerne ikke er afhængig af indsendelse af dokumentation i form af budgetter og udviklingsplan. Det vil dog forsat være et krav, at budgettet og udviklingsplanen indsendes og godkendes, for at organisationen kan beholde tilskuddet, dog jf. anbefaling 2 om opfølgning på driftstilskud.*
- *der i tillæg hertil kan indføres et fast årshjul for frister for indsendelse af materiale til Socialstyrelsen, så eksempelvis årlige budgetter og udviklingsplaner vil have en fast, kendt frist i starten af året.*

Konsekvens

Det vurderes, at den ændrede udbetalingspraksis og indførelse af årshjul kan sikre, at udbetalinger til faste driftstilskudsmodtagere kan ske i januar, så der sikres en jævn fordeling af indtægter over hele året. Afhængigt af løsningen for tidligere udbetaling, vil ændringen betyde, at Socialstyrelsen modtager dokumentation for tilskuddet (budget for året), efter udbetalingen er påbegyndt. Det kan i sjældne tilfælde medføre, at en tilskudsmodtager kan blive mødt med tilbagebetalingskrav, såfremt de vurderes ikke at leve op til kravene for tilskuddet. Børne- og Socialministeriet har i dag bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om krav for tilbagebetaling af tilskud.

2. Model til opfølgning på driftstilskud fra satspuljen med udgangspunkt i organisationernes årsrapport

Arbejdsgruppen har drøftet forskellige mulige modeller for den fremadrettede opfølgning på driftstilskud fra satspuljen. Drøftelserne har overordnet taget hensyn til, hvordan partierne bag aftalen om satspuljen kan få det bedst mulige vidensgrundlag om tilskudsmodtagernes arbejde og resultaterne heraf, uden at det unødigt belaster tilskudsmodtagerne.

Arbejdsgruppen har bl.a. drøftet muligheden for en systematisk evaluering eller afrapportering af organisationernes arbejde, som udføres af en ekstern evaluator eller organisationen selv. Det er arbejdsgruppens vurdering, at det øgede ressourceforbrug, som en systematisk evaluering eller afrapportering af organisationernes arbejde vil medføre, ikke vil stå mål med den viden, som vil kunne tilvejebringes af de drøftede modeller. Det skyldes bl.a., at det vurderes tvivlsomt, om det er muligt at isolere driftstilskuddets betydning for aktiviteterne i en evt. evaluering. Dertil kommer, at en systematisk evaluering eller afrapportering vil kræve finansiering, som vil skulle tages fra institutionernes driftstilskud til drift og aktiviteter, såfremt der ikke afsættes særskilte midler hertil.

Arbejdsgruppen har også drøftet en model, der tager udgangspunkt i det eksisterende krav til modtagere af driftstilskud om udarbejdelse af udviklingsplaner, hvori organisationerne beskriver konkrete mål for det kommende års indsats, hvilken målgruppe de arbejder med, og hvilken forandring organisationen arbejder på at skabe for målgruppen. Modtagere af driftstilskud skal årligt afrapportere på målopfølgningen af udviklingsplanerne i deres årsrapport, der typisk består af et årsregnskab og en ledelsesberetning. Det vurderes, at årsrapporten tilvejebringer viden om modtagere af driftstilskud og det arbejde, organisationerne udfører for udsatte borgere i samfundet, som kan udgøre et relevant grundlag ift. at drøfte evt. politisk prioritering af midler til driftstilskud fra satspuljen.

Det bemærkes uanset model for opfølgning, at Socialstyrelsen, jf. gældende regler og retningslinjer, fortsat via organisationernes årsrapporter skal sikre, at det tildelte tilskud anvendes i overensstemmelse med det formål og de aktiviteter, det er givet til.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *opfølgning på driftstilskud fra satspuljen tager udgangspunkt i en model ud fra det eksisterende krav om udarbejdelse af udviklingsplaner og afrapportering herpå i årsrapporten eller i form af en ledelsesberetning til årsregnskabet, som organisationen i forvejen udarbejder til sin generalforsamling, repræsentantskab mv. Som led heri afdækkes nærmere, om de eksisterende krav til udviklingsplan og afrapportering i organisationernes årsrapport kan gøres mere enkelt, så der undgås dobbeltarbejde.*
- *der stilles krav om, at årsrapporten offentliggøres på organisationernes hjemmeside for at øge vidensgrundlaget og tydeliggøre organisationernes indsatser. Af hensyn til overblikket for satspuljeordførerne kan der linkes til årsrapporterne på Socialstyrelsens hjemmeside.*

Konsekvens

Den foreslåede model vil gøre viden om organisationernes arbejde tilgængeligt for satspuljepartierne, hvilket vil øge vidensgrundlaget om driftstilskud fra satspuljen betragteligt i forhold til det nuværende niveau og vil desuden kunne bidrage til skabe mere gennemsigtighed om de aktiviteter, som de frivillige organisationer og foreninger gennemfører med støtte fra statslige tilskudsmidler.

3. Bedre balance mellem opfølgning på driftstilskud og frivillige indsatser

Børne- og Socialministeriet fører tilsyn med de frivillige organisationer og foreninger, som modtager driftstilskud. Formålet med tilsynet er at sikre, at de driftstilskud, som organisationerne og foreningerne får tildelt, bliver anvendt i henhold til det formål, de er givet, og anvendes effektivt og sparsommeligt. I den forbindelse stilles der fx krav til organisationerne om, hvordan de indretter

deres administration, aflægger regnskab og afrapporterer til Børne- og Socialministeriet.

Der er enighed om, at der er potentiale for at sikre større proportionalitet mellem de krav, der stilles i forbindelse med tilsynet sammenholdt med organisationernes ressourcer og tilskuddenes størrelse. Der er således enighed om at lette de administrative opgaver forbundet med tilsynet af frivillige sociale foreninger, så det bliver lettere at være frivillig.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund at tilpasse de gældende regler og krav til de frivillige organisationer og foreninger, som modtager driftstilskud, så der ikke fra statslig side stilles krav, som er unødvendige og derfor fjerner ressourcer fra de frivillige indsatser. Bl.a. skal det sikres:

- *at der ikke stilles krav, som ikke bidrager til at understøtte Børne- og Socialministeriets tilsyn med anvendelsen af tilskuddet, fx om de frivillige organisationers tilrettelæggelse af forretningsgange og øvrige virke.*
- *at Børne- og Socialministeriets tilsyn sker under hensyntagen til proportionalitet mellem tilskuddets størrelse, tilsynets krav og formålet hermed, herunder at der ikke stilles krav, der medfører unødvendig administration i mindre organisationer med begrænsede ressourcer.*

Konsekvens

Et gennemsyn og tilpasning af de gældende regler og krav til frivillige organisationer, der modtager driftstilskud, vurderes at kunne lette de administrative opgaver, som for organisationerne er forbundet med tilskuddet og sikre, at flest mulige kræfter kan bruges på at støtte frivillige indsatser.

Tema 2. Mere enkle regler og rammer for ansøgningspuljer

Ved ansøgningspuljer ved man ikke på forhånd, hvem der får tilskud – i modsætning til driftstilskud. Man skal aktivt søge om tilskud fra en ansøgningspulje inden for bestemte ansøgningsperioder og leve op til kravene. Der er således tale om et element af konkurrence om midlerne. Indholdet og kriterierne i en ansøgningspulje bestemmes som oftest gennem politiske aftaler, hvilket på det frivillige sociale område hovedsageligt drejer sig om de årlige satspuljeaftaler. Der kan være tale om ansøgningspuljer målrettet aktiviteter, drift, metodeudvikling eller metodeafprøvning. Socialstyrelsen udmønter ansøgningspuljerne ud fra almindelige forvaltningsmæssige principper, hvor ligebehandlingsprincippet og god forvaltningsskik vægtes højt.

Arbejdsgruppens anbefalinger til mere enkle regler og rammer for ansøgningspuljer skal ses i lyset af målet om at lette ansøgningsprocessen, tilskudsfasen og opfølgning på projektilskud for de frivillige sociale organisationer og foreninger.

4. Lettelse af regler om revision af projektilskud

Når frivillige organisationer og foreninger modtager tilskud fra staten, enten i form af et direkte tilskud (driftstilskud) eller gennem ansøgningspuljer (projektilskud), er tilskudsmodtagerne underlagt forskellige krav til dokumentation for bevillingens anvendelse, herunder krav til revision og regnskabsaflæggelse. Rigsrevisionen har udarbejdet forskellige modelinstrukser (skabeloner og revisionskonceptet), som ministerierne bør lægge sig op ad, i tilrettelæggelsen af deres egen tilskudsforvaltning. I tillæg hertil er der for forskellige typer af tilskud fastsat en række mere specifikke regler eller retningslinjer, som tilskudsadministrationen skal efterleve. Disse krav og retningslinjer kan eksempelvis stamme fra Finansministeriets budgetvejledning, Moderniseringsstyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning m.v. Inden for de overordnede rammer for tilskudsadministrationen er det op til de enkelte ministerier at fastsætte de nærmere regler for revisionen inden for deres ressortområde.

På baggrund heraf stiller Børne- og Socialministeriet en række krav til regnskabsaflæggelse og revision i forbindelse med projekttilskud. Således gælder det i dag, at for tilskud på 100.000 kr. eller derover skal revisionen foretages af en registreret eller statsautoriseret revisor, og derudover skal revisionen for beløb på 500.000 kr. eller derover indeholde en forvaltningsrevision.

Da den konkrete tilrettelæggelse af tilskudsadministrationen er op til de enkelte ressortministerier, kan der være forskellige krav og regler på tværs af ressortområder. På Kulturministeriets område er der krav om at føre regnskab, dog skal der ikke indsendes regnskab for tilskud under 100.000 kr., men en erklæring om at tilskuddet er anvendt til formålet, og krav om ekstern revision træder i kraft ved 500.000 kr. Dertil er der på Kulturministeriets område indført stikprøvekontrol af regnskaber. På Beskæftigelsesministeriets område er grænsen for ekstern revision af regnskab 250.000 kr. ved tilskud til private organisationer.

Boks 3

Fra spørgeskemaundersøgelsen...

"Der er for store krav til at passe regnskaberne ind i jeres system. Det tager alt for lang tid ift. den tid som revisor skal bruge til at forstå begge logikker og dermed oversættelsen. Revisortimer er dyre for organisationer som vores og kunne med fordel nedskaleres, så de fokuseres på forbrug ift. bevilling mere end den førnævnte oversættelse."

Kilde: Socialstyrelsens spørgeskemaundersøgelse, bilag 3.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund at undersøge muligheden for at lette reglerne for regnskab og revision af tilskud fra ansøgningspuljer. Det skal fx undersøges om:

- *der alene kan kræves revisorpåtegning for tilskud på 500.000 kr. eller derover, samtidig med at der indføres kompenserende kontroller ligesom på Kulturministeriets område, så Socialstyrelsen indkalder et mindre antal regnskaber til gennemgang via en stikprøvemodel.*
- *regnskabsskabeloner kan tilpasses, så de opfattes som brugervenlige af tilskudsmodtager og revisor.*
- *tilskudsmodtagere, hvis årsregnskab og forvaltning i forvejen bliver revideret, ikke særskilt skal revidere projekttilskud, såfremt projekttilskuddene indgår i den generelle revision af institutionen. Det foreslås endvidere, at det i den nærmere fastsættelse af regler skal være et pejlemærke, at revisionen er proportionel i forhold til at sikre tilstrækkelig kontrol samtidig med, at den er mindst mulig bebyrdende og så enkel som muligt for foreninger og organisationer.*

Konsekvens

Det vurderes, at det vil være en lettelse for tilskudsmodtagere, at de ikke skal have revideret regnskaber af ekstern revisor for mindre projekttilskud, ligesom det vil skabe øget genbrug af dokumentation. Endvidere vil forslaget betyde, at projektmidler, der er gået til betaling af revision, kan anvendes til konkrete projektaktiviteter i stedet.

5. Færre og tilpassede krav til budgetter

I dag stiller Børne- og Socialministeriet krav om udformning af forholdsvis detaljerede budgetter ved indsendelse af puljeansøgninger og efterfølgende udarbejdelse af regnskab. Kravene til budgetter stilles af hensyn til, at udbetaling af tilskuddet sker i takt med det ønskede forbrug, og at budgettering er en væsentlig del af beskrivelsen af et projekt, idet der ved budgetlægningen tages stilling til, hvordan man forventer, at projektet vil forløbe.

Mange organisationer opfatter imidlertid budgetter som et af de tungeste elementer i håndteringen af tilskud, ligesom Frivilligrådet har fremhævet det månedsperiodiserede budget som et eksempel på et meget tidskrævende krav.

Eksempelvis skal der ved ansøgning til Puljen til frivilligt socialt arbejde (PUF) udfyldes budgetske ma fordelt på måneder og på kategorier som løn, konsulent, transport, materiale, aktiviteter, revision og øvrige. Hvis det ansøgte beløb er under 100.000 kr., kan projektets udgifter dog samles i den første måned, hvor projektet har udgifter, hvilket letter udfyldelsen af budgetske maet. Grundet den store søgning til PUF-puljen samt intentionen om, at midlerne fordeles bredt, sker der ved udmøntningen en reduktion for mange af de ansøgte beløb, hvorefter budgettet skal justeres igen. Der er derfor potentiale for at reducere tidsforbruget med budgetarbejdet for både frivillige foreninger og organisationer og Socialstyrelsen.

Boks 4

Fra spørgeskemaundersøgelsen

"Vi er bestemt ikke glade for de periodiserede budgetter. Man kan ikke vide om en foredragsholder/fagperson man skal bruge i et forløb kan i september eller november, og man går ikke ud og booker vedkommende på forhånd inden midlerne er i hus. Der kan også være lokaler og andet som afgør om en aktivitet kommer til at være i den ene eller den anden måned. Derfor er det spild af alles tid, at man skal flytte rundt på projektændringer som bare er helt almindelige småjusteringer. Af skaf det periodiserede budget."

Kilde: Socialstyrelsens spørgeskemaundersøgelse, bilag 3.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at kravene til budgetter fx kan forenkles ved:

- *øget valgfrihed for ansøger om brug af års- og kvartalsvis periodisering af budgetter frem for periodisering på månedsbasis.*
- *fast regel om, at der ikke stilles krav om periodisering af budgetter på tilskud under 200.000 kr.*
- *udarbejdelse af budgetske mabeloner, der opfattes som brugervenlige af ansøgere.*
- *enklere tilgang og vejledning til, hvornår tilskudsmodtager skal indhente godkendelse for budgetændringer under tilskudsperioden.*

Konsekvens

En forenkling af kravene til budgetter som foreslået vil medføre en tidsbesparelse for de omfattede ansøgere til fx PUF-puljen og dermed vil ansøgerne opleve en forenklet ansøgningsproces. Det bemærkes, at alle projektbudgetter, der ikke indeholder en periodisering, vil medføre udbetaling i lige store rater hver måned.

6. Måltrettet og enkel afrapportering fra projekter

Organisationerne og foreningerne har et ønske om, at afrapporteringen af projekternes gennemførelse i øget grad gøres relevante i forhold til formålet med projektet/ansøgningspuljen. Hertil er der et behov for at understøtte øget vidensdeling mellem organisationer og projekter. Derudover har foreningerne svært ved at kende forskel på de forskellige afrapporteringer, der findes i dag, og de oplever ikke, at rapportskabelonerne er tilpasset tilstrækkeligt til de enkelte ansøgningspuljer.

Boks 5

Fra spørgeskemaundersøgelsen...

"Vi har svært ved at se formålet med den nye standardrapport. De fleste af stamoplysningerne i skemaet har vi faktisk udleveret i forbindelse med ansøgningen."

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *Socialstyrelsen gennemgår, med inddragelse af sektoren, kravene til afrapportering fra de enkelte ansøgningspuljer med henblik på at målrette og forenkle afrapporteringen.*
- *det som led i arbejdet vurderes, i hvilket omfang det er muligt at kombinere regnskabs- og rapportaflæggelsen, så der kun skal indsendes ét dokument.*
- *det med inddragelse af sektoren afdækkes, om afrapporteringsformen kan justeres, så det tilskynder til øget videns- og erfaringsudveksling i sektoren, herunder via offentliggørelse af afrapporteringer.*
- *det afdækkes, om der ved rapportaflæggelse kan sikres en bedre systemunderstøttelse i form af f.eks. formularer, der indeholder automatisk genererede oplysninger fra den oprindelige ansøgning. En bedre systemunderstøttelse vil tillige kunne give mere anvendelige data, da rapporteringen lettere kan sammenlignes, også på tværs af ansøgningspuljer.*

Konsekvens

En gennemgang af nuværende rapportkrav samt mulighed for yderligere understøttelse af indrapportering vurderes at kunne lette arbejdet for organisationerne og foreningerne samt sikre en mere anvendelig afrapportering, herunder i forhold til videns- og erfaringsudveksling i sektoren.

Tema 3. Mere stabil og langsigtet støttestruktur

Strukturen af de statslige tilskudsmidler sætter rammerne for fordelingen og målretningen af en stor del af støttemidlerne til de frivillige sociale organisationer og foreninger. Det er organisationernes oplevelse, at den struktur og ramme, der eksisterer for civilsamfundet, er blevet mere kompleks over de sidste årtier, fx ved overlappende ansøgningspuljer, besværlige ansøgningsprocesser, øget kontrol samt korte projektperioder. Der har i 2017 og 2018 været gennemført en række ændringer af puljestrukturen, som har reduceret antallet af overlap mellem de forskellige ansøgningspuljer, herunder i forlængelse af udlodningsloven. Arbejdsgruppen har med nedenstående forslag haft disse forhold for øje.

Arbejdsgruppen har endvidere drøftet, at en mere langsigtet støttestruktur også kan basere sig på et styrket eget ansvar, så transparens og egenkontrol i sektoren styrkes. Frivilligrådet bemærker hertil, at den frivillige sociale sektor som udgangspunkt ønsker sunde og veldrevne foreninger og organisationer og effektiv anvendelse af ressourcer, fordi det er gavnligt for borgere i udsatte og sårbare positioner. Inspireret af retningslinjerne for god fondsledning¹ har Frivilligrådet fx fremført, at det på længere sigt kan indebære muligheden for at indføre retningslinjer for good governance og en whistleblower-ordning for at sikre fx transparens, ansvarlighed og inklusion. Organisationerne skal leve op til retningslinjerne for at få driftsstøtte. Whistleblower-ordningen og retningslinjerne kan medføre, at sektoren selv kan sætte større fokus på uhensigtsmæssig adfærd og evt. misbrug af offentlige midler i organisationerne.

7. Udvikling af standarder og redskaber til at måle og evaluere indsatser

Frivilligrådet og organisationerne efterspørger større klarhed om, hvordan organisationer og foreninger kan måle og evaluere deres indsatser. Mange foreninger er usikre på, hvordan konkrete målsætninger skal fastsættes, og hvordan der skal følges op på dem. Begreber som mål, evaluering, forandringsteori, resultater, dokumentation m.v. skaber forvirring blandt foreningernes frivillige. Samtidig vurderes det, at der med fordel kan understøttes en større læring og udveksling af viden på tværs af organisationer og projekter, både hvad angår

¹ Kan findes her: <https://godf.ondsledning.dk/sites/default/files/anbefalingerforgodfondsledning.pdf>

målestandarder og resultater. Socialstyrelsen stiller krav om at opstille mål e.l., men stiller ofte ikke krav om, hvordan målsætninger opstilles og følges op. Dette defineres af organisationerne selv i forbindelse med design af projektet.

Boks 6

Fra spørgeskemaundersøgelsen

"I af rapporteringsfasen kunne det være dejligt med nogle mere håndfaste værktøjer til at registrere og måle og tælle op. Det kunne lette arbejdet med at evaluere og registrere undervejs."

Kilde: Socialstyrelsens spørgeskemaundersøgelse, bilag 3.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *der udvikles fælles standarder og skalaer for mål og evaluering af indsatser, som er tilpasset projekters varierende størrelse og vilkår, og som Socialstyrelsen kan referere til og bruge i udmeldingen af ansøgningspuljer, hvor det er relevant.*
- *for at sikre kvaliteten af redskaberne og forankringen i den frivillige sociale sektor, bør disse udvikles af frivillige sociale aktører sammen med Socialstyrelsen.*
- *at standarderne og redskaberne fx kan udvikles og afprøves i frivillige sociale foreninger af hensyn til at sikre meningsfulde og anvendelige redskaber.*

Konsekvens

Det vurderes, at mange foreninger vil få glæde af fælles udarbejdede standarder, der kan bidrage til at tydeliggøre effekten af indsatser af forskellig karakter, omfang og kompleksitet. Det kan endvidere bidrage til øget mulighed for videnudveksling på tværs og positiv forandring for udsatte og sårbare borgere, idet det forventes at tilvejebringe mere viden om frivillige indsatser.

8. Bedre muligheder for forankring

Der støttes mange projekter gennem ansøgningspuljer på det frivillige sociale område, som bidrager til at styrke fællesskaber og lokalsamfund samt udvikle den sociale indsats for udsatte borgere.

I en række ansøgningspuljer indgår det som et kriterium, at ansøger har gjort sig overvejelser om, hvordan projektet forankres efterfølgende, så dette allerede adresseres i designet af projektet. Der kan dog med fordel ses på, hvilke faktorer der spiller ind ift., om et projekt forankres organisatorisk og økonomisk efter projektperiodens udløb.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *det afdækkes, hvad der har betydning for forankring af virkningsfulde projekter, herunder konkrete modeller herfor, så denne viden kan bidrage til, at forankring fx i større grad tænkes ind fra projekternes start eller tænkes ind i designet af ansøgningspuljer på det frivillige sociale område. Afdækningen udarbejdes i et samarbejde mellem fx frivillige sociale aktører, KL og Børne- og Socialministeriet.*

Konsekvens

Det vurderes, at forslaget kan medføre, at flere frivillige sociale projekter vil blive bedre til at tænke forankring ind i projekterne, hvormed der på sigt kan sikres en større forankring af projekter, der er støttet gennem ansøgningspuljer.

Det skal hertil bemærkes, at det fortsat er vigtigt, at der eksperimenteres, meto-
deudvikles og afprøves nye innovative tiltag, som kan bidrage til at udvikle den
frivillige sociale indsats for udsatte borgere, men hvor forankring ikke nødven-
diggvis kan tænkes ind fra projektets start.

9. Mere målrettet Udviklingspulje

Udviklingspuljen har i en årrække været prioriteret i regi af satspuljen. Formålet
med puljen er at støtte de bedste projekter, hvor små såvel som store frivillige
foreninger og organisationer kan udvikle og afprøve nye ideer, tilgange og me-
toder til at skabe en bedre social indsats blandt særligt udsatte grupper.

Socialstyrelsens analyse af den nuværende støttestruktur på det frivillige soci-
ale område (bilag 2a) har afdækket, at der er meget forgæves tid forbundet
med Udviklingspuljen både for organisationerne og Socialstyrelsen, da det er
den ansøgningspulje, hvor den mindste andel af ansøjerne opnår tilskud. Det
hænger bl.a. sammen med Udviklingspuljens brede formål og høje projektkrav.
Derfor er puljen både en af de mest ansøgte samtidig med, at det er den pulje,
hvor allerflest får afslag, fordi ansøgningerne ofte ikke lever op til ansøgnings-
puljens krav og kriterier, fx om at udvikle eller videreudvikle initiativer og/eller
afprøve indsatser til nye målgrupper. Høje krav til og konkurrence om midlerne
blandt kvalificerede ansøgere til ansøgningspuljer kan bidrage til at skabe
bedre projekter, men det er ikke gavnligt hverken for administrationen af an-
søgningspuljer eller ressourceforbruget i foreningerne og organisationerne, når
ansøgninger får afslag, fordi de ikke lever op til ansøgningspuljens krav og kri-
terier.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *der kan ses på, hvorvidt Udviklingspuljen frem over fx kan tematiseres ift.
bestemte skiftende målgrupper og/eller indsatser men med et fortsat fokus
på at udvikle, videreudvikle eller afprøve indsatser til socialt udsatte bor-
gere. Det skal bidrage til, at færre frivillige foreninger og organisationer m.v.
ansøger puljen forgæves.*

Konsekvens

I 2017 modtog Socialstyrelsen 200 projektansøgninger til udviklingspuljen,
hvoraf 95 pct. modtog afslag. En mere målrettet udviklingspulje vurderes at
kunne medføre færre og mere relevante projektansøgninger, hvilket bl.a. bety-
der, at færre organisationer vil søge forgæves. Færre og mere relevante an-
søgninger vil hertil medføre en lettelse i administrationen og sagsbehandlingen
af ansøgningspuljen.

Det bemærkes, at Udviklingspuljen i enkeltstående tilfælde har været målrettet
forskellige målgrupper, senest i forbindelse med aftalen om udmøntning af
satspuljen på børne- og socialområdet for 2018-2021, hvor Udviklingspuljens
målgruppe blev målrettet sårbare og udsatte børn og unge til og med 22 år.
Dette har medført markant færre ansøgninger til Udviklingspuljen i 2018.

10. Mere stabil støtte til etablering og grundfinansiering af frivilligcen- trene

Frivilligcentrene har siden 2010 haft en fast bevilling til grundfinansiering og
etableringsstøtte via satspuljen. Midlerne er blevet anvendt til ansøgningspuljer
til henholdsvis etableringsstøtte til nye frivilligcentre (ETFRI) og grundfinansie-
ring af eksisterende frivilligcentre (FRIG). Derudover har der været midler på
bevillingen til FriSe til konsulentstøtte af frivilligcentrene. Især grundfinansiering
opleves af frivilligcentrene som unødvendigt bureaukratisk pga. puljens drifts-
natur og en meget høj konsistens i tilskudsmodtagerne over årene, samt at til-
skuddene ofte udmøntes sent i forhold til, at støtten gives for hele årets drift.
Der vil derfor være ressourcer at spare både for frivilligcentrene og for Social-
styrelsen ved at ændre på modellen for udmøntningen for både FRIG og ET-
FRI.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- der ses på muligheden for at sikre frivilligcentrene en mere stabil støtte ved fx at justere modellen for udmøntning af grundfinansieringen af frivilligcentrene, så de modtager midlerne direkte, såfremt de lever op til gældende krav for støtten, og ikke længere behøver at ansøge om det samme tilskud hvert år.
- der i forlængelse heraf kan ses på at foretage en justering af etableringsstøtten til nye frivilligcentre i puljen ETFRI, så projektperioden for denne forlænges med henblik på, at frivilligcentre efter endt etablering kan optages i ordningen for grundfinansiering.

Konsekvens

Ved at gennemføre forslaget vil frivilligcentrene på grundfinansiering opleve en større budgetsikkerhed og stabil likviditet. Frivilligcentrene vil heller ikke længere skulle afsætte ressourcer til at skrive ansøgninger, om end der fortsat vil være et dokumentationskrav, der følger med modtagelse af grundfinansieringen.

Tema 4. Styrket kommunikation og dialog

Kommunikationen mellem tilskudsmodtagere og tilskudsydere er en central del af at sikre en smidig og gennemsigtig tilskudsadministration og er et løbende fokusområde for Socialstyrelsen. Socialstyrelsen har i 2017 og 2018 indført nye initiativer for at øge og styrke information, herunder årlige informationsmøder for sektoren, der livestreames, forskellige pjecer og kalendere, der giver overblik over årets ansøgningspuljer, udmeldingstidspunkter m.v. Frivillige sociale organisationer og foreninger har givet mange gode input til, hvordan tilskudsadministrationen kan forenkles og forbedres yderligere.

Arbejdsgruppen har i forlængelse heraf drøftet, hvordan kommunikationen fortsat kan udvikles for at understøtte de tiltag, der allerede er taget og de tiltag, der fremadrettet vil blive implementeret for at sikre et højt informationsniveau, herunder så de forskellige tiltag også af sektoren opleves at bidrage til en styrket kommunikation.

11. Mere enkel og præcis kommunikation i tilskudsadministrationen

En styrket kommunikation generelt kan bidrage til at sikre en mere hensigtsmæssig tilskudsadministration for både tilskudsansøgere og tilskudsmodtagere. Mange tilskudsmodtagere efterspørger et lettere sprogbrug i fx tilskudsbreve, vejledninger til ansøgningspuljer og andet materiale forbundet med tilskudsadministrationen i Socialstyrelsen. En styrket kommunikation vil muligvis også kunne bidrage til at nedbringe antallet af de mange puljeansøgninger, der i dag får afslag, fordi de ikke lever op til ansøgningspuljernes kriterier.

Boks 8

Fra spørgeskemaundersøgelsen...

"Det foreslås, at der udmeldes mere præcise retningslinjer for kontakten med jer. Det hænder at den skriftlige kontakt forlænger processen med at få givet den rette rådgivning fordi det misforstås. Det er forståeligt at dialogerne skal dokumenteres, af hensyn til begge parter, men det er tidsmæssigt svært at agere i, særligt også fordi man ikke kender tilbagemeldingstidspunktet. Kunne en synliggørelse af jeres organisering lette vores forståelse af jeres arbejdsgange? Hvad med videoformidling, der kan optages?"

Kilde: Socialstyrelsens spørgeskemaundersøgelse, bilag 3.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *Socialstyrelsen nedsætter en arbejdsgruppe bl.a. bestående af frivillige sociale aktører, der fx kan give input til, hvordan Socialstyrelsen generelt kan styrke kommunikationen med tilskudsansøgere og tilskudsmodtagere, herunder udvikle et mere enkelt og let forståeligt sprogbrug i tilskuds- og afslagsbreve, vejledninger og ansøgningsskemaer inden for de gældende juridiske rammer samt udvikling af nye produkter såsom info-ark eller pjecer om ansøgnings- og tilskudsprocessen m.v.*

Konsekvens

Det forventes, at en styrket kommunikation kan medføre bedre projektansøgninger, og at frivillige foreninger og organisationer m.v. oplever en mere klar kommunikation og vejledning fra Socialstyrelsen, som gør det lettere for dem at navigere i tilskudsprocessen.

12. Løbende tilfredshedsundersøgelser af tilskudsadministrationen

Arbejdsgruppen har drøftet, hvordan der kan sikres et kontinuerligt fokus på og input til at styrke kommunikationen med tilskudsmodtagere og løbende sikre udvikling og tilpasning af tilskudsadministrationen.

Det indgår i Socialstyrelsens resultatkontrakt for 2018, at der skal gennemføres en tilfredshedsundersøgelse blandt tilskudsmodtagere i 2018. Der vil være en opfølgende tilfredshedsundersøgelse i 2020. Undersøgelsen gennemføres i 3.-4. kvartal, når størstedelen af ansøgningspuljerne på frivilligområdet er udmøntet. Formålet med undersøgelsen er at identificere udviklingspunkter for tilskudsadministrationen samt tilvejebringe en baseline, der kan anvendes til at måle progression i tilfredshed med forvaltningen.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *der sikres et styrket og systematisk fokus på at forenkle og forbedre den statslige støttestruktur og tilskudsadministration, hvor tilfredshedsundersøgelser blandt frivillige sociale foreninger og organisationer samt øvrige tilskudsmodtagere i Socialstyrelsen indgår som input i overvejelserne. Dette kan bidrage til at kortlægge og tydeliggøre tilskudsmodtagernes arbejde og servicerejse i forbindelse med administration af tilskud.*

Konsekvens

Det vurderes, at forslaget gennem øget dialog og input fra ansøgere og tilskudsmodtagere kan bidrage til at have et kontinuerligt ledelsesmæssigt fokus på udviklingen af arbejdet med at forenkle og forbedre støttestrukturen og tilskudsadministrationen på det frivillige sociale område samt løbende fokus på dialog og inddragelse af sektoren heri.

13. Mere brugervenlig Tilskudsportal

Socialstyrelsens Tilskudsportal skal anvendes af alle ansøgere og tilskudsmodtagere af puljemidler, når de ansøger samt under tilskuds- og afrapporteringsfasen. Tilskudsportalens brugerflade og funktioner er imidlertid ikke tidssvarende ift. den IT-understøttelse, som efterspørges.

Organisationerne peger på flere elementer, som ønskes forbedret på Tilskudsportalen, fx mere brugervenlig brugerflade, at blive guidet igennem ansøgningsprocessen fra start til slut, genbrug af stamdata og beskrivelser samt en nemmere løsning ved skift af tilskudsansvarlig.

Socialstyrelsen har i 2017 påbegyndt forberedelsen af udbudsudsættelse af de centrale IT-systemer, der understøtter tilskudsadministrationen, herunder Tilskudsportalen. Udbudsudsættelsen sker, idet den nuværende aftale udløber i september 2019.

Boks 9

Fra spørgeskemaundersøgelsen

"Tilskudsportalen er meget lidt brugervenlig - f.eks. ville det være fantastisk med en oversigt over antal sider undervæjs i de elektroniske ansøgningsskemaer og mulighed for at kunne klikke frem og tilbage på siderne uden at være tvunget til at udfylde alle felter, før man går videre, og undgå låste felter i regneark. Vi bruger uforsvarligt meget tid på at navigere i skemaerne undervæjs og kopiere tekst frem og tilbage mellem word-kopi af ansøgningsskema og det elektroniske ansøgningsskema."

Kilde: Socialstyrelsens spørgeskemaundersøgelse, bilag 3.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *input og forslag fra organisationerne og foreningerne vil indgå som et centralt element i overvejelserne af krav til den fremtidige IT-understøttelse af området, herunder brugerperspektivet. Socialstyrelsen vil løbende vurdere, om det er muligt at forbedre enkelte elementer i den nuværende IT-understøttelse ud fra en vurdering af, om det vil have en tilstrækkelig effekt, indtil et nyt system er implementeret.*
- *dette arbejde endvidere tænkes sammen med udviklingen af statens-tilskudspuljer.dk, som er en offentlig tilgængelig og samlet indgang til statens tilskudspuljer.*

Konsekvens

Det forventes, at brugerne af portalen efter implementering af ny IT-understøttelse vil opleve en forbedret IT-løsning i forbindelse med at ansøge puljer og kommunikere med Socialstyrelsens tilskudsforvaltning. Det bemærkes, at tidsperspektivet for implementering af ny IT-understøttelse vurderes at være halvandet til to år, idet der både skal gennemføres en konkurrenceudsættelse og en implementering af nyt system.

14. Fortsat fokus på forudsigelighed i udmelding og udmøntning af ansøgningpuljer

Mange organisationer oplever, at det kan være vanskeligt og tidskrævende at følge med i udmeldingen og udmøntningen af ansøgningpuljer. For at sikre gennemsigtighed foreslår de, at der er faste perioder for udmelding af ansøgningpuljer.

Socialstyrelsen har iværksat en række initiativer i 2017 og 2018 for at understøtte klarhed om udmeldings- og udmøntningstidspunkter. Særligt kan en puljekalender, dvs. en samlet årsoversigt over forventet udmelding og udmøntning af ansøgningpuljer i Socialstyrelsen, fremhæves. Derudover udgives en månedskalender med oversigt over ansøgningpuljer, der forventes udmeldt for hver måned, så organisationerne med afsæt i det samlede overblik løbende kan holde sig orienteret. Det vurderes dog, at det er relevant fortsat at arbejde med, hvordan forudsigeligheden for organisationerne kan styrkes.

Boks 10

Fra spørgeskemaundersøgelsen...

"Det ville klart være at foretrække, at der var en fast årlig ansøgningsfrist til puljen, så både vores lille sekretariat samt de mange frivillige i vores lokale medlemsforeninger kunne planlægge opgaverne med ansøgningen ift. de mange andre opgaver."

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *Socialstyrelsen arbejder videre med, hvordan oplysninger om årets ansøgningspuljer kan formidles bedst muligt ud fra organisationernes og foreningernes perspektiv.*
- *Socialstyrelsen arbejder fortsat hen imod faste udmeldingstidspunkter for de faste ansøgningspuljer. I den forbindelse kan det overvejes, hvorvidt kommunikationen omkring tidspunkter kan optimeres, eksempelvis ved at det sker gennem socialstyrelsen.dk frem for Tilskudsportalen, så organisationernes ønske og mulighed for bedre forudsigelighed understøttes bedst muligt.*
- *dette arbejde kobles til udviklingen af statens-tilskudspuljer.dk, som er en samlet indgang til statens tilskudspuljer.*

Konsekvens

Det vurderes, at med en yderligere kommunikation øges forudsigeligheden i kommende udmeldinger og udmøntninger af ansøgningspuljer.

Tema 5. Støttestruktur og tilskudsadministration på tværs af staten

Arbejdsgruppen ser et potentiale i, at det kan blive nemmere for civilsamfundet på tværs af staten, hvis der arbejdes på tværstatslige tilskudsregler. Sådanne tiltag kan medføre, at civilsamfundet vil opleve større genkendelighed og kontinuitet.

15. Afdækning af regler og rammer på andre statslige puljeområder

Både ministerier, kommuner og fonde deler midler ud til foreninger på civilsamfundsområdet, og der stilles forskellige krav til foreningerne, alt efter hvilken aktør de søger midler hos. Det skyldes blandt andet, at aktørerne er underlagt forskellige rammevilkår. Således har private tilskudsydere videre rammer for, hvordan de tildeler midler. Blandt andet kan ansøgningsprocessen og de krav, der stilles for at modtage midler, være meget forskellig, ligesom nogle foreninger oplever, at andre tilskudsydere kan have løsninger, der kan hentes inspiration fra.

Afdækningen viser, at organisationerne har gode erfaringer fra andre fra en række andre tilskudsydere, herunder kommuner, fonde og andre ministerier. Organisationerne fremhæver forskellige delelementer i især ansøgningsfasen, hvor der er god inspiration at hente fra de andre områder. De omhandler bl.a.:

- Mere enkel tilgang til at uploade ansøgnings- og budgetskema direkte.
- Mere dialogbaseret kontakt og mulighed for rådgivning i ansøgningsfasen.
- Færre krav til ansøgninger og lettere sprogbrug.

Arbejdsgruppen foreslår på den baggrund, at:

- *Socialstyrelsen fortsat i forbindelse med justering af egen praksis løbende henter inspiration fra praksis på forskellige puljeområder og fonde – især i forbindelse med ansøgningsfasen – for at afdække muligheder for og erfaringer med support og vejledning i selve ansøgningsfasen.*
- *Socialstyrelsens afdækning skal ses i sammenhæng med det tværstatslige arbejde omkring tilskudsadministration, som påbegyndes i efteråret 2018.*

Konsekvens

Det forventes, at ansøgere vil opleve, at materialet til ansøgningspuljer og processen omkring det at søge tilskud hos Socialstyrelsen bliver nemmere at forstå og navigere i.

3. Opfølgning på arbejdsgruppens anbefalinger

Anbefalingerne skal drøftes af satspuljepartierne. Dertil kommer, at arbejdsgruppens anbefalinger skal indgå i det videre arbejde med regeringens *Sammenhængsreform*, bl.a. i den arbejdsgruppe om tilskudsadministrationen på tværs af staten, der er nedsat i efteråret 2018.

Arbejdsgruppen har ift. opfølgning på anbefalingerne drøftet vigtigheden af, at en nærmere konkretisering, opfølgning og implementering af anbefalingerne sker med inddragelse af den frivillige sociale sektor, da det kan bidrage til bedre løsninger og styrke forankringen heraf hos både tilskudsydere og tilskudsmodtagere.

At sikre bæredygtige løsninger i ændringer og justeringer af støttestrukturen og tilskudsadministrationen på det frivillige sociale område er bl.a. hensigten med anbefalingen om løbende tilfredshedsundersøgelser. Ligesom det er afgørende fx for udviklingen af redskaber og standarder til at måle og evaluere indsatser eller i udviklingen af nye informationsværktøjer samt budget- og regnskabsskemaer.

Børne- og Socialministeriet vil udarbejde en plan for implementeringen af arbejdsgruppens anbefalinger og løbende følge arbejdet med at forbedre og forenkle støttestrukturen og tilskudsadministrationen på det frivillige sociale område.

Bilag 1. Kommissorium

Formål

Som led i *Strategi for et stærkere civilsamfund*, som indgår i satspuljeaftalen for 2018, nedsættes en arbejdsgruppe med det formål at afdække, hvordan den statslige støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område i højere grad kan understøtte, at flest mulige kræfter kanaliseres til indsatser i frivillige sociale organisationer og foreninger samt sikre proportionalitet mellem krav forbundet med offentlige bevillinger og foreningens eller bevillingens størrelse. Det indgår desuden i aftalen om udmøntning af satspuljen på børne- og socialområdet 2018-2021, at der skal ses på, hvordan der via en konkret model kan følges op på driftstilskud fra satspuljen til organisationer på det sociale område med henblik på at sikre, at pengene bliver anvendt bedst muligt.

Regeringen har endvidere lanceret arbejdet med *Sammenhængsreformen*, som bl.a. har til formål at afbureaukratisere og skabe bedre sammenhæng i den offentlige sektor. Det indgår i reformens arbejdsprogram, at regeringen vil understøtte civilsamfundets rammevilkår og skabe bedre mulighed for, at flere kan deltage i de frivillige fællesskaber, samt at styrke rammerne for samskabelse, herunder at frivillige, brugere og pårørende i højere grad kan inddrages og tage medansvar.

Nedsættelsen af arbejdsgruppen skal derfor ses i sammenhæng med *Sammenhængsreformen* og de øvrige initiativer i *Strategi for et stærkere civilsamfund*, der bl.a. har til formål at styrke det frivillige initiativ i alle egne af landet, få flere udsatte grupper med ind i frivillige fællesskaber som frivillige og gøre det lettere at være frivillig.

Problem

Den statslige støttestruktur på det frivillige sociale område er kendetegnet ved at være vokset og blevet mere kompleks gennem flere årtier, eksempelvis ved flere tilskudsordninger med overlap i forhold til formål og ansøgekreds. En række frivillige organisationer og foreninger søger og modtager tilskud fra flere ansøgningspuljer, og nogle modtager herudover et fast driftstilskud. Mange organisationer og foreninger, især små organisationer og foreninger, giver udtryk for, at de bruger unødigt mange ressourcer på at søge statslige midler og leve op til de krav, der følger med støtten. Ligesom det ikke altid er nemt for organisationerne at adskille den ene ansøgningspulje fra den anden.

Samtidig stilles en række krav til regnskabsførelse og dokumentation ift. statslige tilskud, som udspringer af eksempelvis Budgetvejledningen, Vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, Rigsrevisionens krav og anbefalinger samt Socialstyrelsens egen administration og implementering af disse krav med henblik på at sikre god forvaltning af de statslige midler, at de statslige midler i videst muligt omfang understøtter de mål, der er for indsatsen, og at der sikres mest mulig værdi for pengene.

Regeringen mener dog, at der er behov for at se på, hvordan de gældende rammer og regler for støttestrukturen og tilskudsadministrationen på det frivillige sociale område, herunder administrationen og implementeringen heraf, i højere grad kan tilpasses og sikre, at flest mulige kræfter kan kanaliseres til de frivillige indsatser. Det kan fx være i form af en større grad af proportionalitet mellem krav forbundet med offentlige bevillinger og foreningens eller bevillingens størrelse.

Børne- og socialministeren nedsætter på den baggrund en arbejdsgruppe, der skal afsøge, hvordan den statslige støttestruktur og tilskudsadministration på området samlet set kan forenkles og forbedres, også med henblik på at udvide erfaringerne til andre områder, samt undersøge modeller for opfølgning på driftstilskud til organisationer og foreninger på det frivillige sociale område.

Opgaver

Arbejdsgruppen skal:

- 1) *Beskrive, hvordan den statslige støttestruktur på det frivillige sociale område ser ud i dag, herunder fx modtagere, typer af tilskud, størrelsen på tilskuddet mv.*
- 2) *Afdække, hvilke hensyn og udfordringer der kendetegner den eksisterende statslige støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område, herunder i forhold til de administrative krav til fx opfølgning på driftstilskud m.v., der stilles til tilskudsansøgere og tilskudsmodtagere af hensyn til bl.a. at sikre god forvaltning af de statslige midler.*

Som led i afdækningen vil Socialstyrelsen gennemføre en procesanalyse, der gennem inddragelse af organisationer og foreninger på det frivillige sociale område udpeger de elementer/processer i tilskudsadministrationen, der opfattes som uhensigtsmæssige eller bureaukratiske.

- 3) *Fremsætte konkrete anbefalinger til, hvordan den statslige støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område samlet set kan forenkles og forbedres, herunder i form af tilpasning af gældende rammer og regler som fx budgetvejledningen samt modeller for yderligere opfølgning på driftstilskud.*

Organisering og proces

Arbejdsgruppens medlemmer består af repræsentanter fra Børne- og Socialministeriet, Socialstyrelsen, Finansministeriet, KL og Frivilligrådet.

Børne- og Socialministeriet varetager formandskabet og sekretariatsfunktionen for arbejdsgruppen.

For at arbejdsgruppens opgaver belyses bedst muligt, vil centrale aktører på det frivillige sociale område, herunder Røde Kors, Ældresagen, ISOBRO, Frivilligcentre & Selvhjælp Danmark (FriSe) og Center for Frivilligt Socialt Arbejde (CFSA) blive inddraget som høringsparter af udkast til arbejdsgruppens afrapportering.

Arbejdsgruppen afrapporterer primo august 2018 til børne- og socialministeren med forslag til, hvilke konkrete tiltag der kan iværksættes, så den statslige støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område som helhed kan forbedres i henhold til arbejdsgruppens formål.

Der forventes afholdt 3-4 møder i arbejdsgruppen.

Bilag 2. Oversigt over bilag

Nedenstående er en bilagsoversigt over de væsentligste analyser, data og input, som arbejdsgruppens anbefalinger bygger på.

Tabel 1

Oversigt over bilag

Bilagsnr.	Bilagstitel
1	Kommissorium for arbejdsgruppe om den statslige støttestruktur og tilskudsadministration på det frivillige sociale område
2	Oversigt over bilag
3	Spørgeskemaundersøgelse af tilskudsadministrationen på det frivillige sociale område
4	Analyse af støttestrukturen på civilsamfundsområdet
5	Beskrivelse af den nuværende statslige tilskudsadministration på det frivillige sociale område
6	Samlede hørings svar